

INNOVATIONSSAMARBETEN GENOM UPPHANDLING – FRÅN JURIDIK TIL VERKLIGHET

JURASEMINAR #4

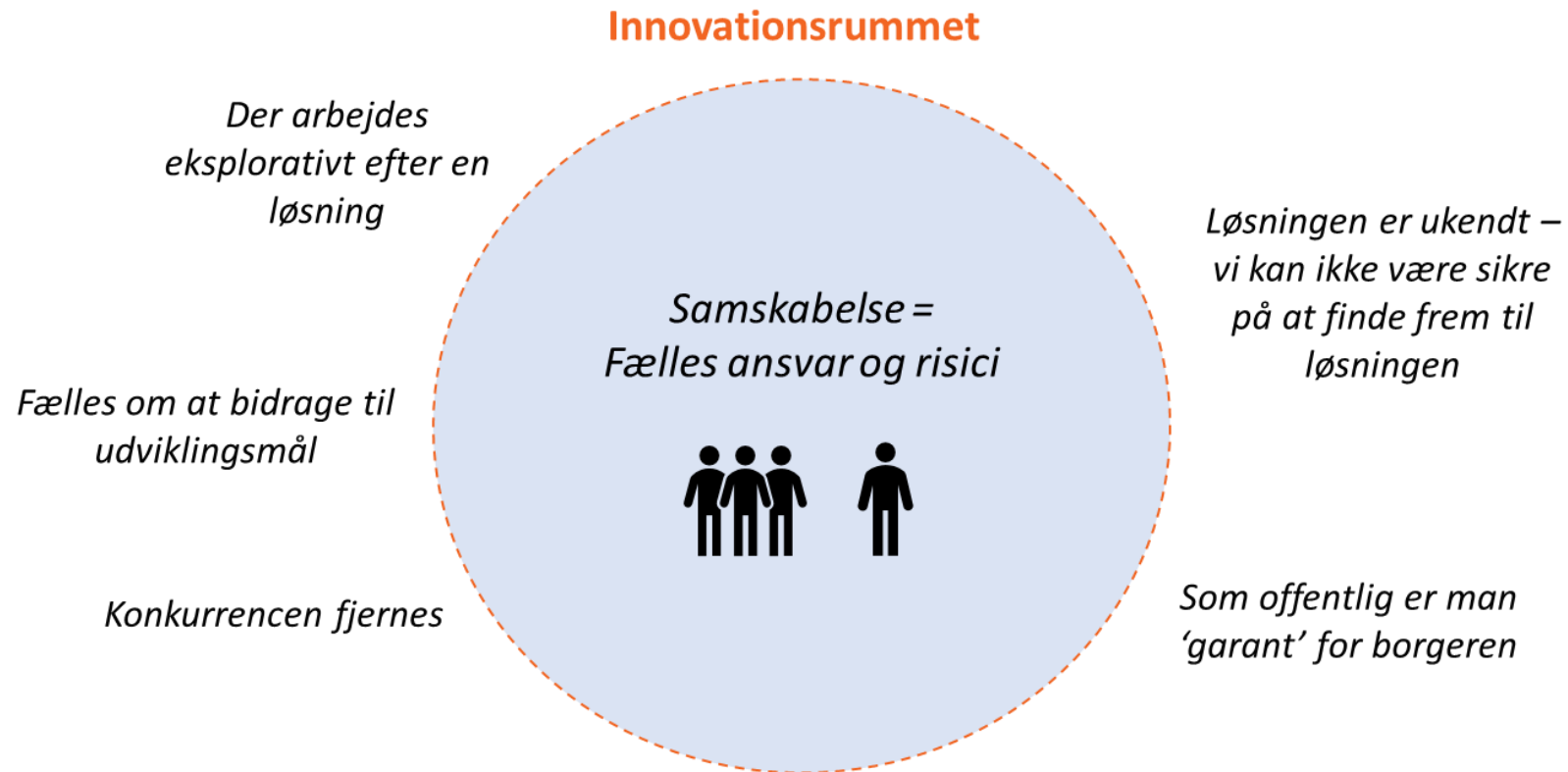

DAGENS PROGRAM

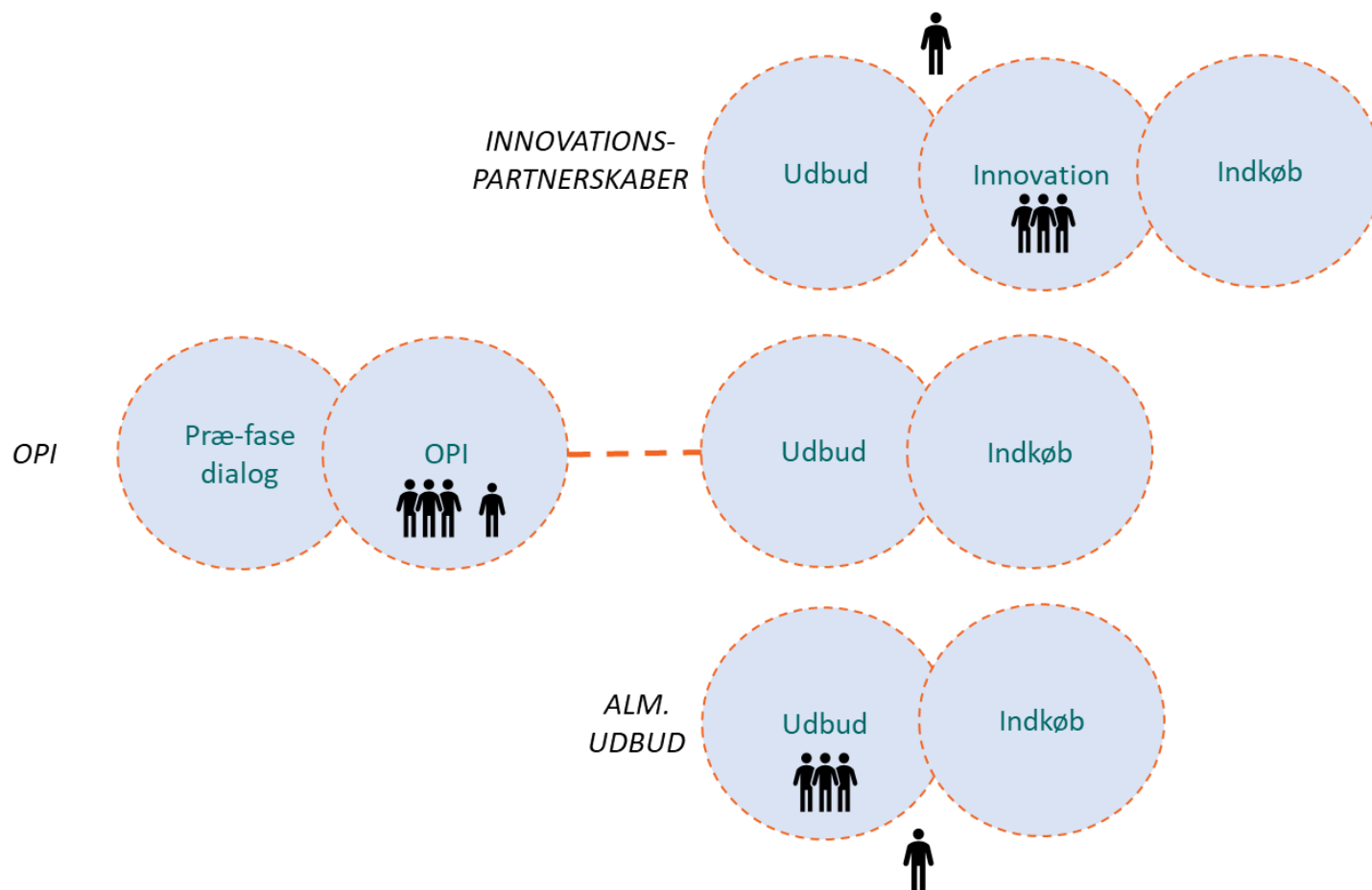
- 09.30-10.00:** Ankomst og registrering med let morgenmad/frukost
- 10.00-10.10:** Velkommen v/Gate 21
- 10.10-10.30:** Hvad er OPI ? v/Gate 21
- 10.30-12.00:** Hvordan fungerer OPI ? v/Lundgrens og Setterwalls
- 12.00-12.45:** Frokost/lunch
- 12.45-13.45:** Bliv inspireret til din OPI-aftale v/projektdeltagere
- 13.45-14.15:** Stil frågor/spørgsmål til juristerne v/Lundgrens og Setterwalls
- 14.14-15.00:** Hvad følger efter OPI ? v/Lundgrens og Setterwalls
- 15.00:** Tak for i dag

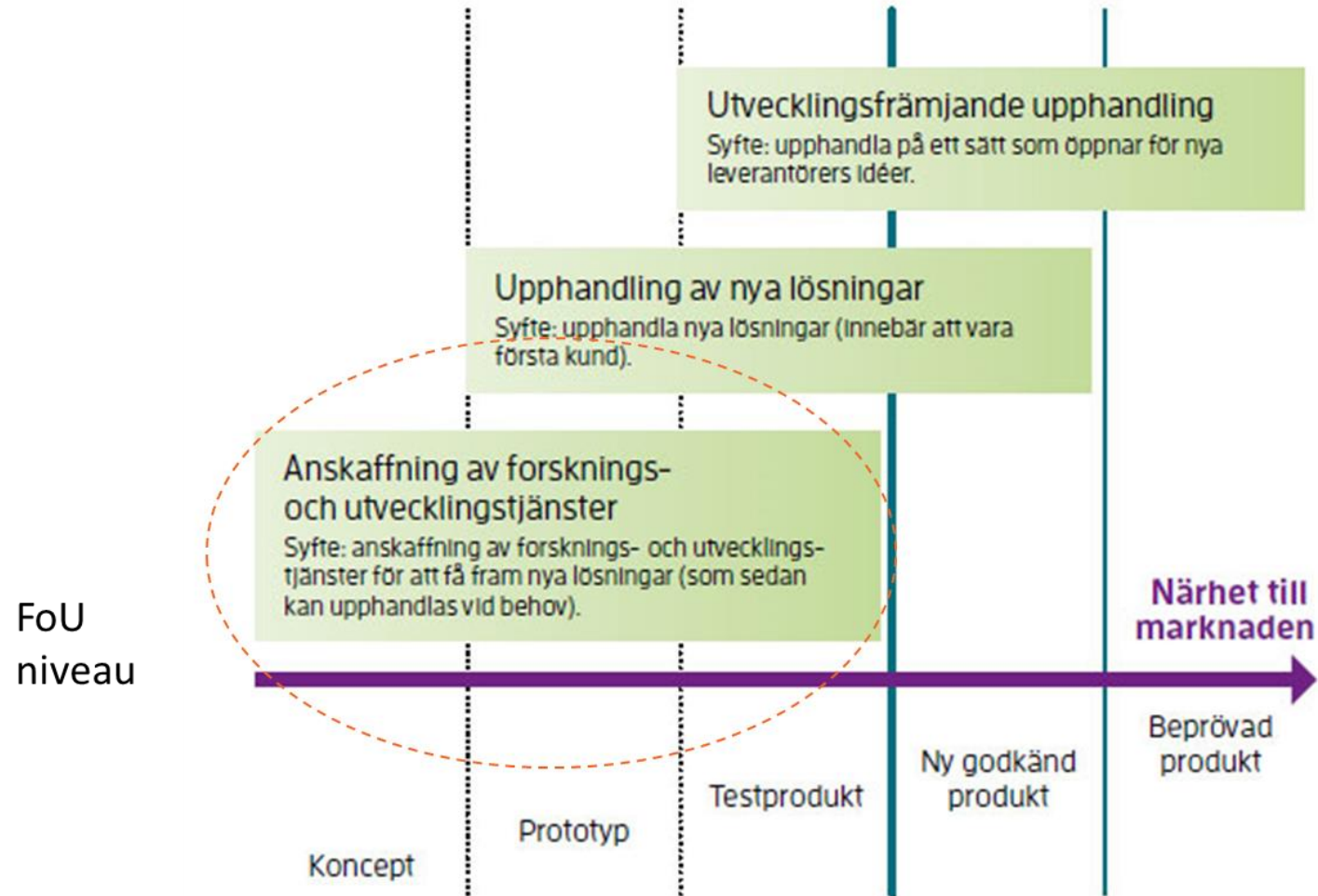
HVORDAN FUNGERER OPI ?

Det handler om innovation!

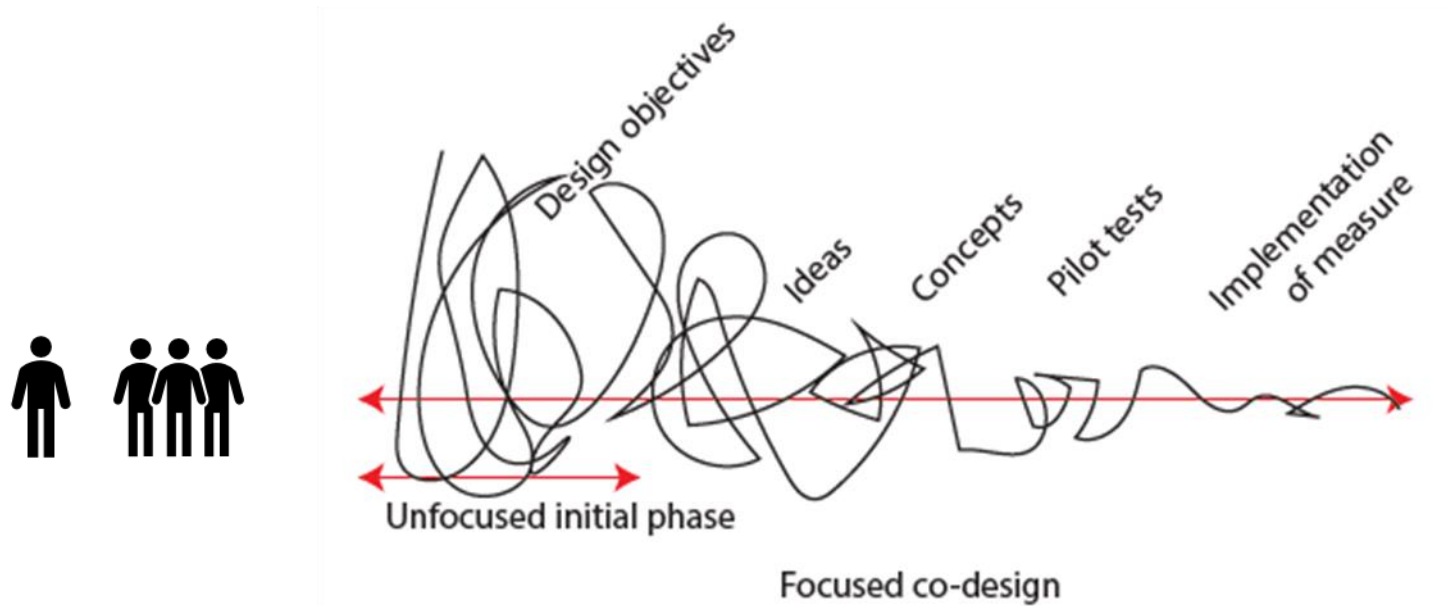
”Udbudsfri” /Upphandlingsfri OPI

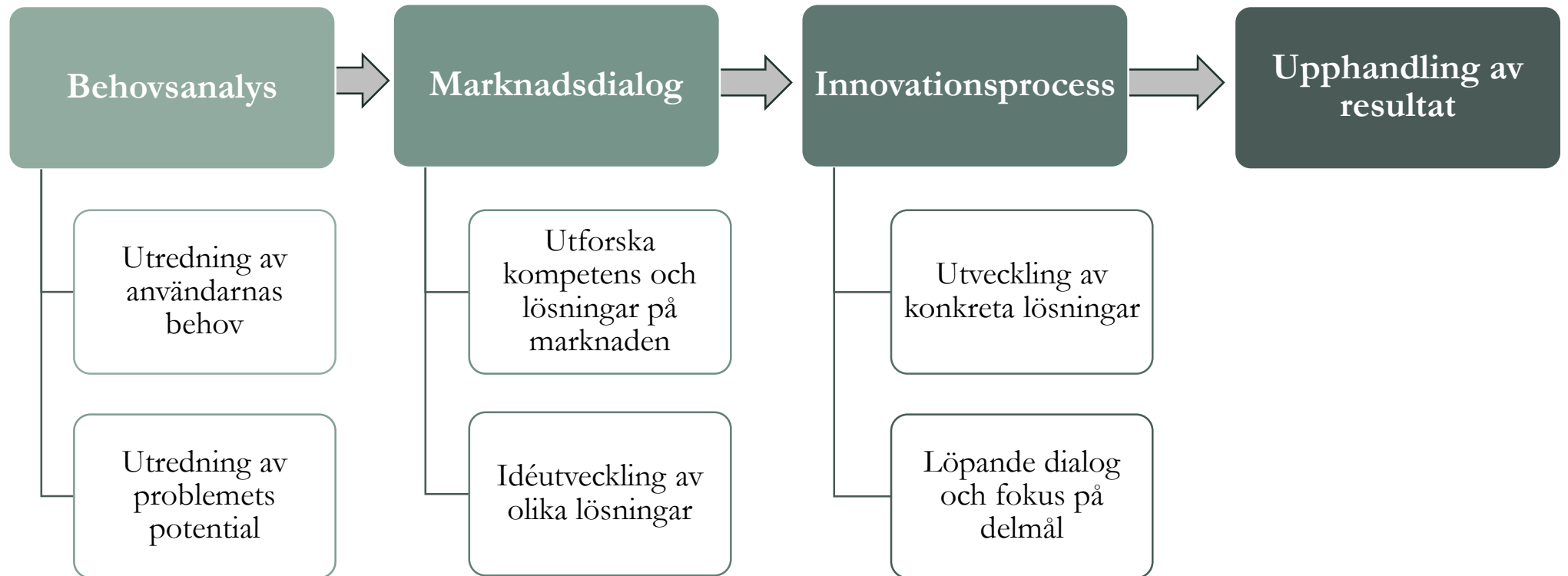

<http://www.upphandlingsmyndigheten.se/omraden/dialog-och-innovation/innovation-i-upphandling/tre-nivaer-av-innovationsupphandling/>

OPI processen

OPI – STEG FÖR STEG

OPI – VAD ÄR DET?

- Offentlig-privat innovationssamarbete
- Utvecklingspartners som tillsammans utforskar nya innovativa lösningar
- OPI ger upphandlande parter möjlighet att skapa innovativa lösningar i samarbete med privata aktörer – utan upphandling (men inom ramen för det EU-rättsliga ramverket)

FÖRDELAR MED OPI-AVTALET

- Möjlighet att genomföra projekt ”öppet” eller ”stängt”
- Fördelning av immateriella rättigheter
- Lösningar för att undvika jävsproblematiken vid efterföljande upphandling
- Villkor om sekretess och extern kommunikation
- Hantering av problematik kring otillåtet statligt stöd

UDBUDSFRI OPI

OPI – fokuspunkter

- ✓ Hjemmel/rättslig grund
- ✓ Udbudsret/upphandlingsrätt
 - ✓ Udbudsfrihed/ej upphandlingsplikt
 - ✓ Inhabilitet/jäv
- ✓ Statsstøtte
- ✓ Rettigheder

UDBUDSFRI OPI – OFFENTLIGRETLIG HJEMMEL/OFFENTLIGRÄTTSLIG GRUND

Hvis en kommune har hjemmel til at varetage en opgave og til at foretage indkøb, har kommunen normalt også hjemmel til at gennemføre et OPI med henblik på at forbedre opgavevaretagelsen.

- Forvaltningsretlige principper blandt andet om økonomisk forsvarlig forvaltning og saglighed skal overholdes
- Hjemlen i Danmark kan være kommunalfuldmagten

RELEVANTA BESTÄMMELSER I LOU

- **Definitionen av offentligt kontrakt**

Ett OPI-projekt behöver inte upphandlas om det inte är fråga om en anskaffning, utan ett samarbete i vilket parterna var för sig arbetar mot ett gemensamt mål

- **LOU 1 kap. 15 §**

Med kontrakt avses ett *skriftligt avtal med ekonomiska villkor* som

1. ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer, och
2. avser *leverans* av varor, *tillhandahållande* av tjänster *eller utförande* av byggentreprenad.

- **Tilsvarende i udbudslovens § 24, nr. 24 ”ikke-gensidigt bebyrdende aftaler”**

- **Undantaget för forsknings- och utvecklingstjänster (FoU-undantaget)**

LOU 1 kap. 5 § (se næste side)

UDBUDSFRI OPI – ”FORSKNING OG UTVICKLING”

- Udbudslovens § 22
 - Denne lov gælder kun offentlige tjenesteydelseskontrakter om forskning og udvikling (...), når udbyttet udelukkende tilhører ordregiveren til brug for egen virksomhed og tjenesteydelsen fuldt ud betales af ordregiveren
- LOU 1 kap. 5 §
 - Denna lag gäller för upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster som omfattas av CPV-koderna 73000000-2 till 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 eller 73430000-5, om
 1. resultaten uteslutande tillkommer den upphandlande myndigheten i den egna verksamheten, och
 2. den tillhandahållna tjänsten betalas helt av den upphandlande myndigheten.

Et OPI-projekt – om forskning og udvikling - er udbuds frit, hvis

- **projektresultatet ikke udelukkende tilfalder den ordregivende myndighed eller**
- **tjenesteydelsen ikke fuldt ud betales af ordregiveren**

RELEVANTA BESTÄMMELSER I LOU

- **Vilka tjänster omfattas av bestämmelsen?**

73000000-2 FoU-tjänster samt tillhörande konsulttjänster

73100000-3 Forskning och experimentell utveckling

73110000-6 Forskning

73111000-3 Forskningslaboratorietjänster

73112000-0 Marin forskning

73120000-9 Experimentell utveckling

73300000-5 Planering och genomförande av forskning och utveckling

73420000-2 Förberedande genomförbarhetsstudie och teknisk demonstration

73430000-5 Test och utvärdering

Marknadsundersökningstjänster samt vissa databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster omfattas inte

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN UDBUD – UPPHANDLING

1. AFTALETYPER

1.3 For de offentlige og private parter er nærværende OPI-aftale enten ikke en gensidigt bebyrdende aftale, som dette begreb er defineret i EU udbudsdirektivet artikel 2, stk. 1, nr. 5, i udbudslovens § 24, nr. 24 og i tilbudslovens § 15b, nr. 4; eller omfattet af undtagelsesbestemmelsen i udbudsdirektivets artikel 14 og udbudslovens § 22; eller en aftale om mindre, særligt tilpassede ydelser til Projektet, som har været konkurrenceudsat, **hvorfor aftalen ikke er underlagt udbudspligt efter udbudsdirektivet og udbudsloven eller tilbudsloven.**

1. AVTALSTYP

1.3 För offentliga och privata aktörer innebär detta OPI-avtal antingen ett icke ömsesidigt förpliktande avtal, jfr definitionen av offentligt kontrakt i EU:s upphandlingsdirektiv artikel 2, 1 st. 5 p., eller ett avtal som omfattas av undantagsbestämmelsen i upphandlings-direktivets artikel 14 och undantaget för forsknings- och utvecklingsavtal i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) eller ett avtal om mindre, skräddarsydda tjänster för Projektet som varit konkurrensutsatta, **varför avtalet inte är föremål för upphandlingsplikt enligt upphandlingsdirektivet och nationell upphandlingslagstiftning.**

UDBUDSFRI OPI – DELING AF RETTIGHEDER OG BLANDEDE KONTRAKTER

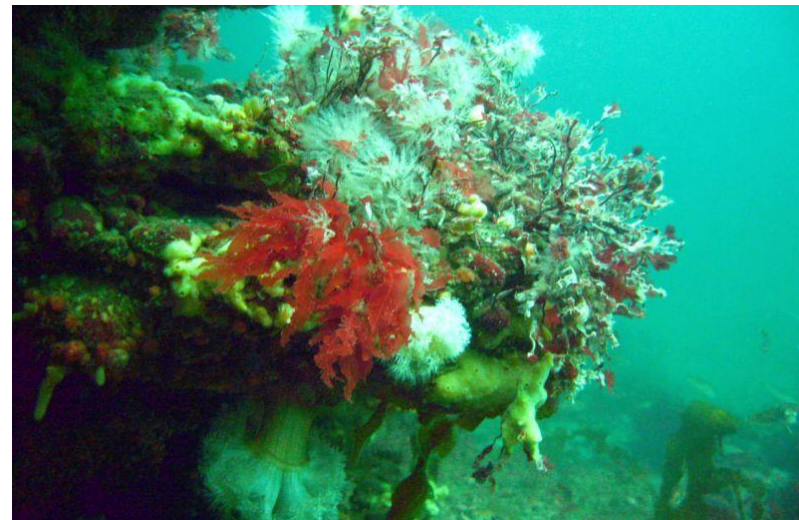
Dansk klagenævnsspraksis: ”FRI-kendelsen” (KLFU 27/3-2012):

Udbudsfri

- da forskning og udvikling på DKK 144 mio.
- da pligt til at offentliggøre resultat
- da ingen pligt til at opdele kontrakt
- og da accessorisk ydelse på DKK 27 mio.

Udbudsloven har ændret på reglerne om

- Deling af rettigheder
- Blandede kontrakter

UDBUDSFRI OPI – DELING AF RETTIGHEDER

Udbudsdirektivets betragtning 35:

Der bør tilskyndes til, at industrielle kilder samfinansierer forsknings- og udviklingsprogrammer. Det bør derfor præciseres, at dette direktiv kun finder anvendelse, når en sådan samfinansiering ikke gør sig gældende, og når resultatet af forsknings- og udviklingsaktiviteterne går til den pågældende ordregivende myndighed. Dette bør ikke udelukke muligheden for, at den tjenesteyder, der har udført disse aktiviteter, kan offentliggøre en opgørelse over dem, så længe den ordregivende myndighed bevarer eneretten til at anvende resultatet af forskningen og udviklingen til brug for egen virksomhed. **Fiktiv deling af forsknings- og udviklingsresultaterne eller ren symbolsk deltagelse i betalingen til tjenesteyderen bør dog ikke hindre anvendelsen af dette direktiv.**

Industrin bör uppmuntras att medfinansiera program för forskning och utveckling (FoU). Det bör därför klargöras att detta direktiv endast är tillämpligt när någon sådan medfinansiering inte förekommer och när utfallet av FoU-verksamheten kommer berörd upphandlande myndighet till godo. Detta bör inte utesluta möjligheten att den tjänsteleverantör som har utfört verksamheten offentligt kan redogöra för denna, så länge som den upphandlande myndigheten behåller den exklusiva rättigheten att använda FoU-utfallet i sin egen verksamhet. **Fiktiva utbyten av FoU-resultat eller enbart symbolisk medverkan i ersättningen till tjänsteleverantören bör dock inte hindra att detta direktiv tillämpas.**

UDBUDSFRI OPI – DELING AF RETTIGHEDER

Bemærkningerne til § 22:

Det gældende direktivs artikel 16, litra f, undtager tjenesteydelser vedrørende forskning og udvikling fra direktivets anvendelsesområde, medmindre udbyttet udelukkende tilhører den ordregivende myndighed til brug for egen virksomhed og fuldt ud betales af den ordregivende myndighed.

§ 22 gennemfører direktivets artikel 14, og er en videreførelse af gældende ret.

Bestemmelsen fastsætter, at loven gælder for offentlige tjenesteydelseskontrakter om forskning og udvikling, der er omfattet af CPV-koder 73000000-2 til 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 og 73430000-5, når udbyttet udelukkende tilhører ordregiveren til brug for egen virksomhed, og tjenesteydelsen i fuldtud betales af ordregiveren. Udbudsloven finder således anvendelse på tjenesteydelseskontrakter vedrørende forskning- og udvikling, hvis betingelserne i § 22 er opfyldt.

Den første betingelse i § 22, om at udbyttet udelukkende skal tilhøre ordregiveren til brug for egen virksomhed, skal forstås således, at tjenesteyderens eventuelle ret til at offentliggøre forsknings- og udviklingsaktiviteten og dens resultater ikke i sig selv medfører, at kontrakten er undtaget fra udbudslovens anvendelsesområde. Så længe ordregiveren bevarer eneretten til at anvende resultatet af forskningen og udviklingen til brug for egen virksomhed, vil betingelsen være opfyldt, uanset om tjenesteyderen er indrømmet en sådan ret til offentliggørelse. Videregående rettigheder til andre end ordregiver vil føre til, at udbudsloven ikke finder anvendelse. Bestemmelsen kan dog ikke omgås ved fiktive delinger af forsknings- og udviklingsresultaterne.

Den anden betingelse i § 22, om at tjenesteydelsen i fuldt omfang skal betales af ordregiveren, kan ikke omgås ved en samfinansiering, der blot har symbolsk karakter. Er betalingen af tjenesteydelsen fra andre kilder end ordregiveren så beskeden i forhold til størrelsen af den samlede betaling, at ordregiveren reelt må anses for at betale hele ydelsen, vil udbudsloven derfor alligevel finde anvendelse.

UDBUDSFRI OPI - BLANDEDE KONTRAKTER

Udbudsdirektivets artikel 3 og den danske udbudslov, § 26:

§ 26, stk. 4: Kan de forskellige dele af en kontrakt **ikke objektivt adskilles**, tildeles kontrakten efter reglerne, der gælder for den type ydelse, der udgør kontraktens **hovedformål**.

Jfr 2 kap. 12 § LOU: Vid tildeling av ett **odelbart** blandat kontrakt ska de bestämmelser som gäller för kontraktets **huvudföremål** tillämpas.

- Skal kunne begrundes konkret og underbygges af objektive forhold af teknisk eller økonomisk art
- Hvis ikke bør kontrakten opdeles i OPI og et andet indkøb, som kan være udbudspligtigt
- se næste side...

Udbuds- uophandlingdirektivets artikel 32 og den danske udbudslov, §§ 80 og 81 / 6 kap. 14 och 17 §§ LOU:

§ 80, stk. 3, nr. 2 og 3, og stk. 4: **Ingen udbudspligt**, hvis bygge- og anlægsarbejder, varer eller tjensteydelser **kun kan leveres af en bestemt økonomisk aktør** på grund af

- manglende konkurrence af **tekniske årsager** eller
- beskyttelse af **eksklusive rettigheder**, herunder intellektuelle ejendomsrettigheder
- hvis der **ikke** findes **rimeligt alternativ** og
- hvis den manglende konkurrence **ikke er resultat af en kunstig indskrænkning** af udbudsvilkårene

6 kap. 14 § LOU inneholder motsvarande reglering

UDBUDSFRI OPI - BLANDEDE KONTRAKTER

Udbuds-/upphandlings-direktivets artikel 32 og den danske udbudslov, §§ 80 og 81 / 6 kap. 14 och 17 §§ LOU:

§ 81, stk. 1, nr. 1: Ingen udbudspligt for varer, der alene er fremstillet med henblik på forskning, forsøg, undersøgelse eller udvikling.

6 kap. 17 § LOU: varer som fremstilles endast för forsknings-, experiment-, studie- eller utvecklingsändamål under förutsättning att a) kontraktet inte omfattar tillverkning i kvantiteter som är ägnade att åstadkomma lönsamhet eller att täcka forsknings- och utvecklingskostnader, och b) tilldelningen av kontraktet inte påverkar efterföljande konkurrensutsatt upphandling avsedd särskilt för sådana ändamål

Kun varer som i sig selv udgør en udvikling – ikke indkøb af almindelige varer til brug for OPI

Udbudslovens § 26 Tjekliste

Omfatter projektet andre dele end tjenesteydelser om forskning og udvikling ?

- Hvis nej: Udbudsfrit OPI
- Hvis ja: Er hovedformålet tjenesteydelser om forskning og udvikling?
 - Hvis nej: OPI og andet indkøb*)
 - Hvis ja: Kan de andre dele adskilles objektivt ?
 - Hvis ja: Udbudsfrit OPI og andet indkøb*)
 - Hvis nej: Udbudsfrit OPI

*) Se næste side

Udbudslovens §§ 80-81 Tjekliste

Omfatter det andet indkøb*) varer, som alene er fremstillet med henblik på forskning, forsøg, undersøgelse eller udvikling ?

- Hvis ja: OPI-vareindkøb
- Hvis nej: Kan det andet indkøb*) kun leveres af en bestemt økonomisk aktør på grund af manglende konkurrence af tekniske årsager eller beskyttelse af eksklusive rettigheder ?
 - Hvis ja: Udbudsfrit indkøb
 - Hvis nej: Udbudspligtigt indkøb

*) Se forrige side

PRÆKOMMERCIELLE INDKØB / FÖRKOMMERSIELL UPPHANDLING / ANNONCERINGSPLIGT

- PCP er et OPI, som man har valgt at udbyde som offentlig upphandling
- Det kan ofte være en god idé at annoncere efter private parter til et OPI
- Der kan i visse tilfælde være pligt til det efter EU-traktaten og den danske udbudslovs §§ 191-193
- I så fald kan det gøres relativt uformelt

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 14.12.2007
KOM(2007) 799 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Prækommercielle indkøb: vedvarende høj kvalitet i offentlige tjenester i Europa gennem
øget innovation**

{SEK(2007) 1668}

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN – PUNKT 2 ANNONCERING M.V.

2. PROJEKTBEKRIVELSE

2.1 Projektet er beskrevet i **projektbeskrivelsen (Bilag 1)** ("Projektbeskrivelsen").

2.2 Baggrunden for Projektet er, at Projektets offentlige parter, [offentlig part(er)], ud fra et ønske om at [En kort beskrivelse af baggrunden for Projektet, og eventuelt en kort beskrivelse af, hvordan aftalen er kommet i stand, herunder om **Projektet har været annonceret** og/eller modtager støtte m.v.].

2.3 Projektets forløb og faser fremgår nærmere af Projektets **tidsplan (Bilag 2)** og **projektøkonomi (Bilag 3)**.

2. PROJEKTBEKRIVNING

2.1 Projektet är beskrivet i **projektbeskrivningen (Bilaga 1)** ("Projektbeskrivningen").

2.2 Bakgrunden till Projektets offentliga parter [offentlig part(er)] utifrån en önskan att [En kort beskrivning av bakgrunden till Projektet och eventuellt en kort beskrivning av hur avtalet kommit till stånd, **t.ex. om Projektet annonserats** och/eller mottar statligt stöd, etc.]

2.3 Projektets genomförande och faser framgår närmare av **Projektets tidsplan (Bilaga 2)** och **projektekonomi (Bilaga 3)**.

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN – PUNKT 7 – BIDRAG OG ØKOMONI

7. BIDRAG, BUDGET OG BEVILLINGSVILKÅR

7.1 Parterne vil omhyggeligt og professionelt **deltage** i Projektet og **bidrage** i det omfang og på de betingelser, der er fastsat i Aftalen.

7.2 Parterne bidrager herunder hver især til Projektet med de **økonomiske og personalemæssige ressourcer**, der fremgår af **bilag 3** - Projektøkonomi.

7. BIDRAG, BUDGET OCH ANSLAGSVILLKOR

7.1 Parterna åtar sig att på ett omsorgsfullt och professionellt sätt **delta i** Projektet och **bidra** med insatser och resurser i den omfattning och på de villkor som föreskrivs i Avtalet.

7.2 Respektive part ska bidra till Projektet med **ekonomiska resurser och/eller personal i enlighet** med vad som anges i **bilaga 3** – Projektekonomi.

EKSEMPEL PÅ BILAG 3 – BIDRAG OG ØKONOMI

Total Budget	Markedsværdi				OPI Investering			
	Dkr.				Dkr.			
Part	XX	YY	ZZ	I alt	XX	YY	ZZ	I alt
Fase 1 - projektbeskrivelse	kr. 60.000,00	kr. -	kr. 22.000,00	kr. 82.000,00	kr. 24.000,00	kr. -	kr. 17.000,00	kr. 41.000,00
Fase 2 - analyse	kr. -	kr. 90.000,00	kr. 20.000,00	kr. 110.000,00	kr. -	kr. -	kr. 18.000,00	kr. 18.000,00
Fase 3 - design	kr. 245.000,00	kr. -	kr. 70.000,00	kr. 315.000,00	kr. 98.000,00	kr. -	kr. 60.000,00	kr. 158.000,00
Fase 4 - projektering og udbud	kr. 57.500,00	kr. 120.000,00	kr. 50.000,00	kr. 227.500,00	kr. 23.000,00	kr. 59.675,00	kr. 40.000,00	kr. 122.675,00
Fase 5 - gennemførelse	kr. 282.500,00	kr. 60.000,00	kr. 60.000,00	kr. 402.500,00	kr. 113.000,00	kr. 30.112,50	kr. 50.000,00	kr. 193.112,50
Fase 6 - evaluering og formidling	kr. 57.500,00	kr. 90.000,00	kr. 20.000,00	kr. 167.500,00	kr. 23.000,00	kr. 45.168,75	kr. 20.000,00	kr. 88.168,75
Total Dkr.	kr. 702.500,00	kr. 360.000,00	kr. 242.000,00	kr. 1.304.500,00	kr. 281.000,00	kr. 134.956,25	kr. 205.000,00	kr. 620.956,25
Budget: Fase 1 - projektbeskrivelse	Markedsværdi				OPI Investering			
Analyse	Dkr.				Dkr.			
Part	XX	YY	ZZ	I alt	XX	YY	ZZ	I alt
Udstyr			kr. 4.000,00	kr. 4.000,00			kr. 2.000,00	kr. 2.000,00
Timer	kr. 60.000,00		kr. 18.000,00	kr. 78.000,00	kr. 24.000,00		kr. 15.000,00	kr. 39.000,00
				-				-
Total Fase 1 - projektbeskrivelse	kr. 60.000,00	kr. -	kr. 22.000,00	kr. 82.000,00	kr. 24.000,00	kr. -	kr. 17.000,00	kr. 41.000,00

HVAD FØLGER EFTER OPI ?

UDBUDSFRI OPI – RETTIGHEDER

I aftalerne skeles mellem forgrundsviden og baggrundsviden:

- **BAGGRUNDVIDEN:** alt det der består forud for og som en part selv finder på (alene)
- **FORGRUNDSVIDEN (PROJEKTGENERERAD KUNSKAP):** alt det, som parterne i fællesskab skaber under projektet

Forpligtelse til at udvikle forgrundsviden, der kan stå alene – et resultat baseret på almindeligt anerkendte standarder

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN - RETTIGHEDER

3. DEFINITIONER

3.1 ”**Baggrundsviden**” er immaterielle rettigheder, knowhow og ikke-offentliggjorte opfindelser, som en part

- A. enten **har rettighederne til ved Projektets opstart**, forudsat at dette skriftligt er oplyst over for de øvrige parter eller i øvrigt åbenbart fremgår af omstændighederne
- B. eller **har generet alene og for egen regning, men parallelt med Projektet**. Er sådan egen genereret viden afledt af Forgrundsviden, jf. pkt. 3.2, forudsætter det dog, dels at Projektet er ”åbent”, jf. punkt 8.4, og den pågældende Forgrundsviden derfor er offentliggjort under iagttagelse af gennemsigtigheds- og ligebehandlingsprincippet, og dels at den under Projektet egen genererede viden ikke tilgår andre parter under OPI-projektet.

2. DEFINITIONER

3.1 ”**Bakgrundskunskap**” avser parternas **icke offentliggjorda information**, inklusive know-how, immateriella rättigheter och **opublicerade uppfinningar** som en part

- A. antingen **har rättigheterna till vid Projektets start**, förutsatt att detta skriftligen framgår för de övriga parterna eller i övrigt uppenbart framgår av omständigheterna
- B. eller **har genererat ensam och för egen räkning, men parallellt med Projektet**. Härrör sådan egengenererad kunskap från Projektgenererad kunskap, jmf. punkt 3.2, förutsätts dock dels att Projektet är ”öppet”, jfr punkt 8.4, och att den aktuella kunskapen därför är offentliggjord med hänsyn till öppenhets- och likabehandlingsprinciperna, dels att den under Projektet egengenererade kunskapen inte gjorts tillgänglig för andra parter under OPI-projektet.

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN - RETTIGHEDER

3. DEFINITIONER

3.2 ”**Forgrundsviden**” er den fælles viden, herunder knowhow og **de projektresultater, der genereres af parterne i fællesskab** som led i Projektet, eller er afledt af Forgrundsviden uden at være baggrundsviden, jf. pkt. 3.1B.

2. DEFINITIONER

3.2. ”**Projektgenererad kunskap**” avser kunskap, inklusive know-how och **projektresultat, som genereras av parterna tillsammans** som ett led i Projektet, eller härrör från Projektgenererad kunskap utan att utgöra Bakgrundskunskap, enligt definitionen i punkt 3.1B.

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN - RETTIGHEDER

8. RETTIGHEDER I PROJEKTET

8.1 Parterne beholder hver især alle rettigheder til deres egen Baggrundsviden, uanset om denne Baggrundsviden stilles til rådighed for projektarbejdet og de løsninger, der indgår i Projektet.

8.2 Parterne har i hele Projektets løbetid en vederlagsfri, ikke-eksklusiv, uoverdragelig ret til at benytte Projektets forgrundsviden og de øvrige parters Baggrundsviden, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre Projektet. [...]

8. RÄTTIGHETER I PROJEKTET

8.1 Parterna behåller alla rättigheter till sin egen Bakgrundskunskap, oavsett om denna Bakgrundskunskap görs tillgänglig för projektarbetet och de lösningar som ingår i Projektet.

8.2 Part har under den tid Projektet pågår en vederlagsfri, icke-eksklusiv, ej överlåtbar, rätt att använda övriga parters Bakgrundskunskap, samt Projektgenererad kunskap i den utsträckning som krävs för att genomföra Projektet. [...]

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN - RETTIGHEDER

8. RETTIGHEDER I PROJEKTET

8.4 [**Hvis Projektet er ”åbent”**: Parterne er enige om, at OPI-projektet gennemføres i fuld åbenhed, således at genereret Forgrundsviden løbende kan stilles til rådighed for offentligheden. Parterne er som følge heraf indforstået med, at det derfor ikke kan være muligt at rettighedsbeskytte Projektets Forgrundsviden. Parterne er således også berettiget til frit at gøre brug af egen Baggrundsviden og Projektets Forgrundsviden.]

[**Hvis Projektet er ”ikke-åbent”**: Parterne ejer i sameje Forgrundsviden med en ideel andel svarende til deres bidrag til denne.

(...)

De offentlige parter, [offentlige parter] har som en del af sin ideelle andel i Projektets Forgrundsviden en ikke-eksklusiv, tidsubegrænset brugsret til denne Forgrundsviden, samt den del af øvrige parters Baggrundsviden, som er nødvendig herfor, herunder til at **anvende denne viden i forbindelse med udbud**..

8. RÄTTIGHETER I PROJEKTET

8.4. [**Om Projektet är ”öppet”**: Parterna är eniga om att Projektet genomförs med full insyn, vilket betyder att Projektgenererad kunskap löpande kan göras tillgänglig för allmänheten. Parterna är följaktligen införstådda med att det därför inte är möjligt att skydda rättigheter till Projektgenererad kunskap. Parterna har därmed också rätt att fritt använda sin egen Bakgrundskunskap och Projektgenererad kunskap.

[**Om Projektet är ”icke-öppet”**: Parterna äger tillsammans Projektgenererad Kunskap med ideella andelar som motsvarar respektive parts insats.

(...)

De offentliga parterna [offentliga parter] har, som en del av sin ideella andel i den Projektgenererade kunskapen, en icke-eksklusiv, tidsobegränsad rätt att använda denna Projektgenererade kunskap samt den del av övriga parters Bakgrundskunskap som är nödvändig för detta.

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN - RETTIGHEDER

8. RETTIGHEDER I PROJEKTET

8.4 (...)

Retten til at anvende Projektets Forgrundsviden tilkommer i øvrigt de parter, der har bidraget dertil i fællesskab. Parterne kan træffe særskilt aftale herom, herunder om eventuel kommerciel udnyttelse, i forbindelse med Projektets evaluering. Virksomheden [virksomhedsparten] har i givet fald forkøbsret til erhvervelse på markedsvilkår af de øvrige parters ideelle andele i Projektets Forgrundsviden under hensyntagen til ovenstående udnyttelsesrettigheder i øvrigt.

Hvis en part som led i Projektets udførelse frembringer eller skaber Forgrundsviden, som kan rettighedsbeskyttes, er parten forpligtet til straks at meddele dette til de øvrige parter. Såfremt der er frembragt en opfindelse, som kan patent- eller brugsmodelbeskyttes, virksomheden [virksomhedsparten] ret til at søge opfindelsen patent- eller brugsmodelbeskyttet, forudsat aftale herom efter ovenstående er indgået.]

8. RÄTTIGHETER I PROJEKTET

8.4. (...)

Rätten att använda Projektgenererad kunskap tillkommer i övrigt de parter som gemensamt har bidragit till denna. Parterna har möjlighet att träffa särskilt avtal om detta, inklusive avtal om eventuellt kommersiellt utnyttjande, i samband med utvärderingen av Projektet. [Företagspart] har i förekommande fall förköpsrätt till att på marknadsvillkor förvärva de övriga parternas ideella andelar i Projektgenererad kunskap med hänsyn till ovanstående användanderätt i övrigt.

Om en part såsom ett led i Projektets genomförande producerar eller skapar Projektgenererad kunskap, som kan rättighetsskyddas, är denna part skyldig att omedelbart meddela detta till övriga parter. För det fall det produceras en uppfinning som kan skyddas genom patent eller liknande har [Företagspart] rätt att söka patent eller sådant skydd, förutsatt att avtal enligt ovan har ingåtts.]

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN - RETTIGHEDER

8. RETTIGHEDER I PROJEKTET

(...)

8.6 [Evt. lav aftale om, hvad der skal ske hvis en installation/mock-up eller lignende, der er etableret som led i Projektet, skal bortskaffes /pilles ned inden for f.eks. 5 år].

...og aftale om ejerskab til installation/mock-up/anlæg

8. RÄTTIGHETER I PROJEKTET

(...)

[Ev. bör avtalas om vad som ska hända om en installation/mock-up eller liknande som tagits fram som ett led i Projektet, ska kasseras/demonteras inom exempelvis fem år.]

...och avtala om ägande av installation/prototyp/anläggning

INHABILITET/JÄV - DUBBEL MEDVERKAN – KAN DELTAGANDE LEDA TILL UTESLUTNING?

- **4 kap. 8 § LOU**

En anbudssökande eller anbudsgivare som deltagit i förberedelserna ska som huvudregel tillåtas delta i upphandlingen.

- **Utmaningar**

Kunskapsövertag

Påverkan på efterföljande upphandling

- **Neutralisering av konkurrensfördelar?**

Projektresultatet gøres tilgængeligt for andre tilbudsgivere

og

de andre tilbudsgivere får ekstra tid

- MEN muligheden for dette afhænger af hvad der aftales om parternes ret til at udnytte projektresultatet
- Disse forhold skal reguleres i aftalen om udviklingsprojektet i form af
 - ✓ en pligt for den offentlige part til at udbyde på denne måde, og
 - ✓ en pligt for den private part til at give adgang til projektresultatet i fornødent omfang

11. EFTERFØLGENDE UDBUD

11.1 Det påhviler de offentlige parter [offentlige parter] så vidt muligt at **tilrettelægge** og **gennemføre** efterfølgende indkøb og **udbud**, der har sammenhæng med projektresultaterne eller det konkrete forsøgsanlæg, på en sådan måde, at de øvrige parter, rådgivere og leverandører i Aftalen og jf. bilag 5 **ikke bliver inhabile** [...]

11. EFTERFÖLJANDE UPPHANDLING

11.1 Det åligger offentliga parter [offentliga parter] att så långt som möjligt **organisera** och **genomföra** efterföljande inköp och **upphandling**, som hänger samman med projektresultatet eller den specifika försöksanläggningen på ett sådant sätt, att övriga parter, rådgivare och leverantörer i Avtalet och enligt bilaga 5 **inte kommer att diskvalificeras** [...]

OPI-AFTALENS / OPI-AVTALEN – PUNKT 11 - EFTERFÖLJANDE UDBUD/UPPHANDLING

11.2. (...) Dokumentationens udarbejdes som et **dynamisk dokument**, hvor parterne forinden et udbud har mulighed for at **undtage oplysninger** af fortrolig karakter som er uden betydning for et udbud. Parterne skal også inden et udbud gives mulighed for at **frigive oplysninger**, der oprindeligt var tilført det dynamiske dokument som Baggrundsviden - uden at være en for udbuddets gennemførelse nødvendig baggrundsviden - hvis det **efterfølgende viser sig**, at oplysningerne **skal indgå** i et udbud for at parten bevarer sin habilitet.

11.2 (...) Dokumentationens ska sammanställas som ett **dynamiskt dokument**, där parterna i en upphandling har möjlighet att **utesluta information** av konfidentiell karaktär som är irrelevant för en upphandling. Parterna ska också under en upphandling tillåtas att **lämna ut information** som ursprungligen tillfördes detta dokument som Bakgrundskunskap – utan att vara en för upphandlingens genomförande nödvändig Bakgrundskunskap – om det **senare visar sig** att upplysningarna **måste ingå** i upphandlingen för att parten inte ska behöva uteslutas.

EKSTRA CASE: FÖRKOMMERSIELL UPPHANDLING AV ELVÄGAR – KORT BAKGRUND

- **Projektets syfte**

Skapa ett kunskapsunderlag för beslut om eventuell fortsatt utveckling och implementering av elvägar för tunga fordon (upp till 60 ton) i det svenska vägtransportsystemet.

Utveckla och tillämpa kunskap och lösningar i samverkan mellan industri, akademi och myndigheter.

Bakomliggande mål: energieffektiv och fossilfri fordonsflotta till 2030

- **Upplägg**

1. Intresseanmälan och urval

2. Idébeskrivning – inbjudna sökande fick del av förfrågningsunderlaget

3. Detaljprojektering

4. Val av lösningar för demonstrationsprojekt (avtal om demonstrationsanläggning + bidrag)

- **Vilka lösningar valdes ut?**

E-road – laddning via skena i vägbanan

Region Gävleborg – luftledning

EKSTRA CASE: FÖRKOMMERSIELL UPPHANDLING AV ELVÄGAR – VAD HAR VI LÄRT OSS?

- **Utmaningar**

Begrepp – lätt att sammanblanda med upphandling enligt LOU

Osäkerhet – hur strikt är modellen?

Tillämpning av upphandlingsregler – hämmar innovation

Innovation i förhållande till konkurrens – hur ska delarna bäst föras samman?

Kompetens – viktigt att höja kompetensen kring processen

Resurskrävande – underskatta inte personella resurser

- **Fördelar**

FoU sker i konkurrens på marknaden

Utvecklingsarbetet synliggörs

- **VAR AFTALEN OM ELVÄGAR EN BLANDET KONTRAKT ?**

LUNDGREN S

Vi tager din forretning personligt

 SETTERWALLS

LUNDGREN.S.DK
INFO@LUNDGREN.S.DK

LUNDGREN ADVOKATPARTNERSELSKAB
TUBORG HAVNEVEJ 19 DK-2900 HELLERUP

Bofas (Bornholms affaldsbehandling) opgave er at planlægge, etablere og drive de nødvendige anlæg til behandling og genanvendelse af affald fra regionskommunen.

Vi har etableret indsamlingsordninger for affald og genanvendelige materialer fra ca. 22.000 husstande og ca. 4.500 sommerhuse.

Fra 2022 skal genanvendelsesprocenten iht. regeringens ressourcestrategiplan "Danmark uden affald" udgøre mindst 50% for husholdningernes affald som et landsgennemsnit.

Bornholm har som mål at være et bæredygtigt samfund og vil derfor også opnå en genanvendelsesprocent der overstiger 50%.

Motivation for at anvende innovativt udbud (OPI)

- Inddrageny viden og andre kompetencer
- Sørge for at der i kontraktperioden var mulighed for udvikling (innovation)
- Anvende mulighederne i den nye udbudslov for at indarbejde innovation.

Tidligere udbud

- Traditionelt 5 årigt udbud med option for forlængelse
- Fastlåst i udbudsperioden
- Intet incitament til at udvikle....

Hvad ville vi gerne opnå?

- Mulighed for udvikling i entreperiodeperioden
- Imødegå højere myndighedskrav i perioden
- Undgå at være fastlåst i måske 15 år
- Høre entreprenørernes tanker, anbefalinger og ideer – altså opnå en bedre forståelse for deres syn på udviklingsmuligheder – og risici

Usikkerhed om konceptet

- Helt ny mulighed ingen praksis
- Ville konkurrenter have tillid til os
- Inhabilitet
- Ressourcer

OPI kontrakten

- Hvad må man og hvad må man ikke?
- Hvor åbne ville entreprenørerne være?
- God viden fra Lundgrens og Gate 21, men brug også egen juridisk rådgiver (2. opinion)

Opnåede fordele ved processen

- Opbygget et tillidsforhold til entreprenørerne
- Fået kendskab til entreprenørernes bekymringer ved udbuddet
- Fået kendskab til hvad der kan og ikke kan lade sig gøre
- Generelt forhøjet vidensniveau
- Vi er som organisation modnet så vi er bedre i stand til at agere med private aktører og begge parter er indtrådt i nye roller som vi kan bruge i fremtidige udbud

Udvikling i processen

- Ved første møde var partnerne konkurrenter
- Nu er de alle samarbejdspartnere
- Partnerne er kommet med et væld af ideer til hvad vi kan forbedre på sigt under et innovativt udbud – ting der vil blive udviklet på under udbudsperioden

Udkomme af OPI

- Et udbud der hjælper os til at opfylde ressourcestrategiplanen ”Danmark uden affald”
- Entreprenør(er) der er motiverede for at hjælpe os til at nå målsætningen
- Bedre indsigt i hvilke krav og hvilke formuleringer der kan arbejdes med i udbudsmaterialet

Gode råd

- OPI er et mentalt valg om at gøre noget nyt. Se OPI som en mulighed for at prøve noget nyt hvis man vil væk fra "mere af det samme"
- Vind deltagerens tillid – aldrig omtale de andre møders indhold
- Skarp definition på for- og baggrundsviden
- Juridisk bistand, juridisk bistand, juridisk bistand

Hvad kunne vi have gjort bedre?

- Mere realistisk tidsplan
- Vi skulle fra start have haft en struktureret person til at samle al informationen, referater mv.

Interreg

Öresund-Kattegat-Skagerrak
European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Region
Hovedstaden

Jura seminar – OPI

Velkommen

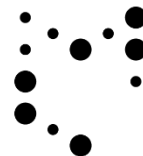
09. November 2017 kl. 10-15

Afholdes hos Lundgrens, 2900 Hellerup

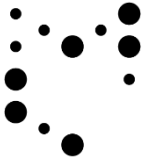
**CLEANTECH
TIPP**

INNOVATION Gennem Dialog og
Offentlig-Privat Samarbejde

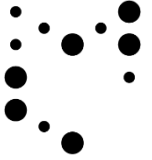
**Lighting
Metropolis**

DAGENS PROGRAM

- 10.00 Velkommen
- 10.10 Hvad er OPI? v. Gate 21
- 10.30 Hvordan fungerer OPI? v. Lundgrens og Setterwalls
- 12.00 Frokost
- 12.45 Bliv inspireret til din OPI-aftale v. Ragn-Sells & BOFA
- 13.45 Stil spørgsmål til juristerne v. Lundgrens og Setterwalls
- 14.15 Hvad følger efter OPI? v. Lundgrens og Setterwalls
- 15.00 Tak for i dag

Gate 21

Cleantech TIPP & Lighting Metropolis
2 dansk-svenske innovationsprojekter

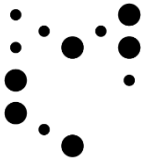

Hvorfor interesserer vi os for OPI?

Udfordringerne er mange og målsætningerne er store

Kommuner og organisationer er store aftagere af nye løsninger

Cirkulær økonomi

Varför arbetar vi med utmaningen?

Problemet och lösningen ligger främst hos *den privata sektorn* men konsekvenserna påverkar **både** privat och offentlig verksamhet.

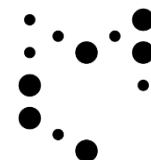
Att minska matsvinn har en tydlig koppling till flera av Malmös mål och ambitioner, framför allt till stadens miljömål, och till Sysavs och deras delägarkommuners kretsloppsplan där förebyggande av avfall står överst på avfallshierarkin.

 Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

Malmö stad
og Sysav
Utveckling
arbejder med
et Food Loop
System
igennem en
OPI

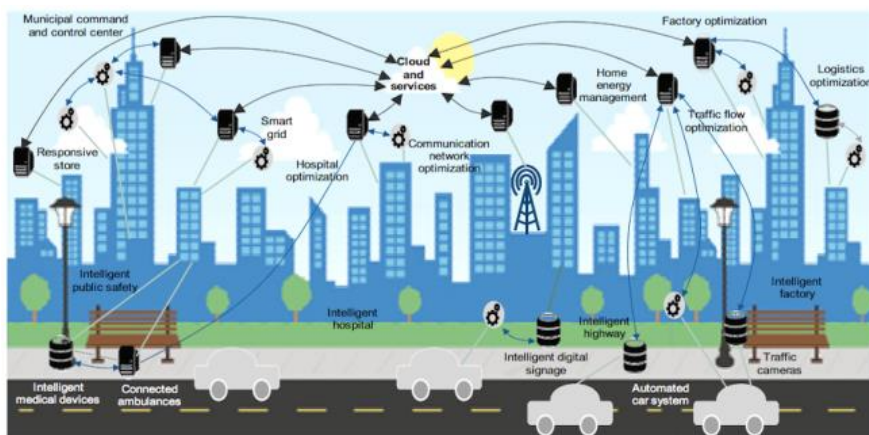

Når der ikke er nogle hyldevarer...

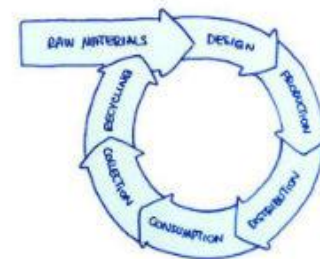
Your search did not match any products

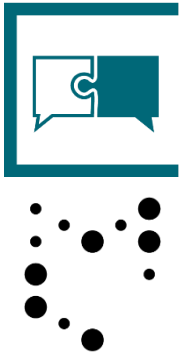
Markedet kan på nuværende tidspunkt ikke levere et tilfredsstillende produkt / ydelse

Der er behov for at kunne sammenkoble krav og funktioner, kan dette lade sig gøre?

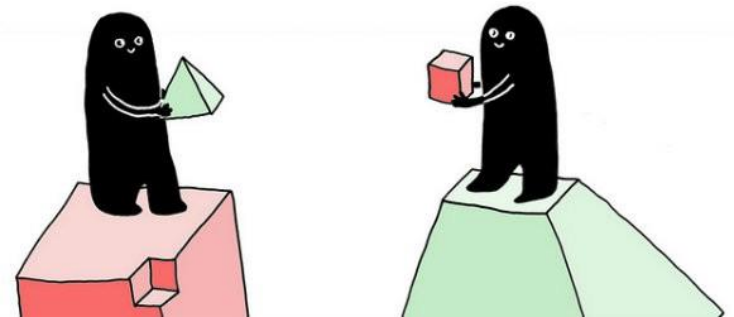
Der er behov for cikulære løsninger eller systemer

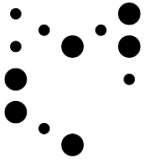

Vi har behov for innovation...

Kan vi bruge udbud /
indkøbsprocessen til at sikre
innovation mellem offentlige og
private aktører?

Hvorfor bruge OPI?

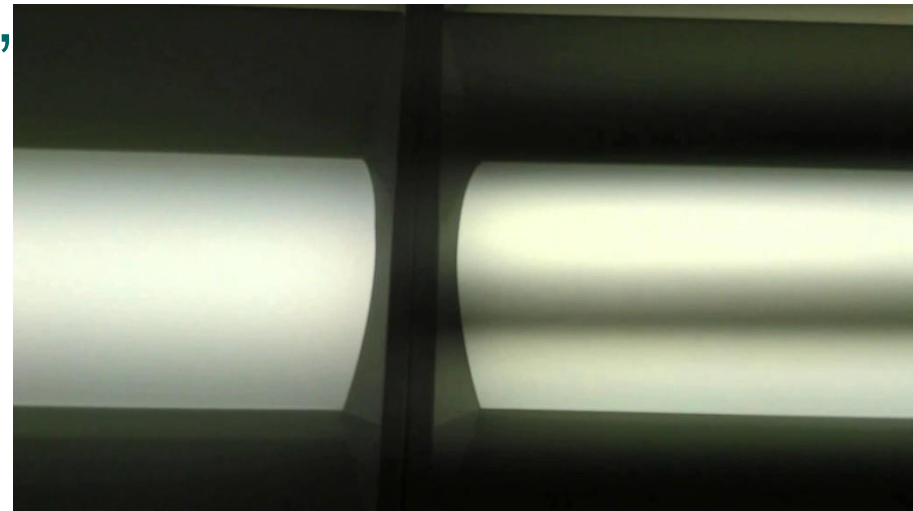

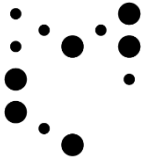
For at skabe de bedste rammer og betingelser for innovation!

Flimmerfri lys – et eksempel

- Forskning och undersökning kring de biologiska effekterna av flimmer i belysningsarmaturer och utveckling och test av flimmerfria, eller biologiskt flimmerfria, armaturer.
- OPI-aftale:
 - Innovation Skåne AB,
 - Lundinova AB
 - Aaxus AB
 - Danmarks Tekniske Universitet

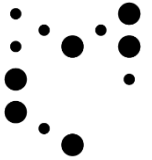

Stigende kompleksitet

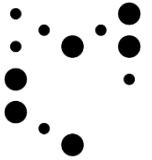

Öresundskraft skal udvikle H+ område i Helsingborg – men hvordan skal udviklingen ske, og hvike områder skal kunne fungere med hvad?

Nogle gange er der behov for teste ideerne

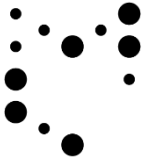
Spiseforstyrrelser i psykiatrien

- et eksempel

- Undersøgelse af dynamisk belysnings indvirkning på behandling af patienter med spiseforstyrrelser, og om muligt
- udvikle løsninger, der kan bruges i andre dele af psykiatrien
- OPI-aftale
 - Region Hovedstadens Psykiatri
 - Aalborg Universitet
 - Zumtobel Group

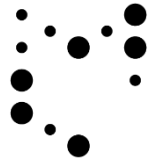

Kommunen som levende laboratorium

I Frederiksberg kommune står klimatilpasning højt på dagsorden – i Cleantech TIPP projektet har dialog med markedet ført til en afprøvning af et Innovationspartnerskab, om punktvis håndtering af regnvand

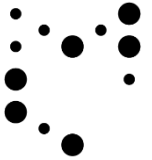

Musicon-stien – et eksempel

Belysning på Musicon-stien, der:

- tilfører ruten en særlig identitet, som bygger op til ankomsten til Musicon-området
- fungerer som pejlemærker og derved tydelig vejvisning, der på en dragende måde leder besøgende ad stien,
- inviterer til ophold og leg undervejs på ruten,
- Informerer, når der foregår begivenheder på Musicon og Dyrskuepladsen.
- OPI-aftale
 - Roskilde Kommune
 - Dong Energy
 - Aalborg Universitet

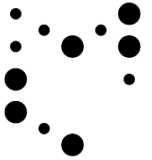

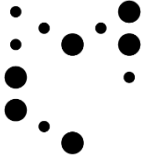
Slutbruger-innovation findes mange steder

Gate 21's OPI projekt i Ballerup – Skovlunde Skole Nord – hvor elever og lærer selv har fundet på en løsning til at minimere støj

Hvad får man fra OPI?

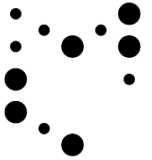
OPI'ens resultater

Nyskabelse af:

- Processer
- Metoder
- Produkter
- Løsninger

...Nye kravspecifikationer til et udbudsmateriale

Målet er at sikre en værdiforøgelse for alle parter

Aftaleskabelon – Avtalsmall

Ny fælles dansk-svensk OPI aftaleskabelon

- ✓ Sikre samarbejdets formelle rammer og praksis
- ✓ Håndtere ejerskab af resultater
- ✓ Regulere for finansielle hæftelser
- ✓ Beskyttelse af den privat part mod inhabilitet ved et efterfølgende udbud

Aftalen har potentiale til at være et effektivt værktøj til at skabe samarbejde mellem dansk og svensk side;

- **et fælles udviklingsprog**

OPI – ERFARINGER FRA BOFA RAGN-SELLS DANMARK A/S

BY MASSIMO FORTI

09.11.2017

HVEM ER RAGN-SELLS

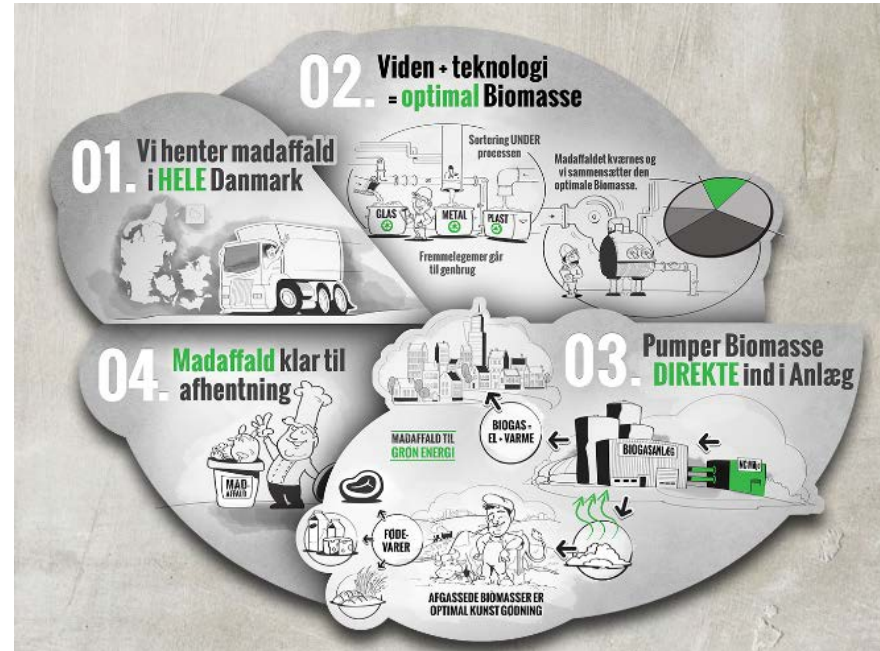
- Start: 1881/1966
- Omsætning: app. 6 mia. SEK
- Behandler: app. 5 mio tons
- Medarbejdere: ca. 2900
- Antal lastbiler: > 1300
- Antal anlæg: > 120
- Fokus på cirkulær økonomi

Udvinding af fosfor
Gummigranulat
Kryo anlæg
Organisk affald

N.C. MILJØ

- Ca. 70.000 tons affald ind
- Ca. 110.000 tons pulp ud
- Genanvendelse af:
 - Alt organisk
 - Glas
 - Metal
 - Plastik
- 95% går til genanvendelse
- 2 behandlingsanlæg

HVORFOR OPI

- Interessant koncept:
 - måske mulighed for at ændre på en gammeldags mode at drive forretning på
 - måske mulighed for at synliggøre de risici der er i en kontrakt
 - måske mulighed for at drive udvikling
- Interessant netværk:
 - markedsføring af selskabet
- Vi gik ind i dialogen mest på grund af processen og ikke nødvendigvis pga. opgaven i sig selv

PROCESSEN

- Indbydelse til drøftelser om OPI
- Gennemgang/forhandling af aftalen
- Indgåelse af aftalen
- 3 møder
- 1 fælles studietur

- Tidsforbrug fra vores side: 9 arbejdsdage

Hvad var jeres tanker (og tvivlsspørgsmål) til OPI processen?

Hvad var jeres bekymringer med OPI kontrakten? Og hvorledes fik i afklaret disse?

Hvad har indtil nu været en merværdi ved projektet til sammenligning med jeres andre udviklingsprojekter?

KONKLUSION

- Hvad vil være et godt OPI resultat for jer i sidste ende?
 - En aftale hvor man forstår at man skal være fælles om risici og gevinster
 - En aftale hvor gennemsigtighed er ”nøgleordet”
 - En aftale hvor der kan være en økonomisk incitament i at overpræstere
- Hvad ville du give af gode råd til andre som skulle til at indgå i en OPI aftale?
 - Troværdighed → Tillid : begge veje